

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Antonini Diana Panormitani, Cler. Reg. & S. Officij
in Regno Sicil. Consultoris, Practicæ Resolutiones
Lectissimorum Casuum**

Diana, Antonino

Antverpiæ, 1645

Excommunicatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41753

sequenti communicare; quia ad primū horę pulsū iam est hora expleta, & horologium est tantū index. Vnde qui comedit, cū audit primū pulsū horę 12. debet eiicere ex ore buccellam, si die sequenti Eucharistiam sumere velit. Saneius & alij. Quamuis alij qui putent hoc non Mathematicè, sed moraliter sumendum, quo modo hora 12. censetur durare vsque ad vltimum pulsū. Bresser. & Trullench. *ibi. ref. 36. & p. 4. tr. 3. ref. 19. & p. 6. tr. 6. ref. 34.*

40 Sacerdotes sub vtraque specie communicantes plus gratiæ accipere, alij aiunt: (Vasq. & alij 4) alij negant: (Suarez & alij 3.) vtrimque probabiliter. *p. 5. tr. 13. ref. 29.*

Eunuchus.

Non licet Principi, vel parenti castrare filium, quamuis consentientem, ad conseruandam vocem, aut similem causam. Bonac. & alij 6. quamuis id affirmant Salon. & Pasqualio. *p. 3. tr. 5. ref. 38. & p. 6. tr. 6. ref. 35. & tr. 8. resol. 36.*

Excommunicatio.

1 **E**piscopus non potest excommunicare, etiam per sententiam, suum subdi-

subditum existentem extra diœcesim, vel in loco exempto; quia iurisdictio non extenditur extra diœcesim. nomine autem loci exempti intellige etiam monasteria Regularium. Si autem subditus deliquit in diœcesi, potest Episcopus illum excommunicare, etiam si extra diœcesim sit. Coninc & alij 3. Quod si inchoaret delictum intra diœcesim, & perficeret extra, non incurreret censuram. Suarez. p. 3. tract. 5. res. 74. & p. 5. tr. 9. res. 66. 32. 37. & 33.

2 Edictum superioris reuelare iubens delictum aliquod occultum, sub pœnâ excommunicationis intra certum tempus, non comprehendit eos qui tempore edicti sunt extra diœcesim, vel territorium, vel qui sunt ignari edicti: quare etsi post elapsum illud tempus non denuntient, non incurrunt excomm. quia edictum ultra præfixum tempus non habet vigorem. ita Armilla & alij 4. Sed tu à communi contrariâ sententiâ non recedas p. 3. tr. 5. res. 95.

3 Quamuis Episcopus non possit citare subditum suum existentem in aliena diœcesi; quia hoc est iurisdictionis (Armilla & alij 7.) potest tamen ipse extra diœ.

diocesim existens excommunicare subditum suum quando res est adeò clara vt non indigeat cognitione causæ. Nauar. & alij 2. p. 5. tr. 9. ref. 34. & 35.

4 Si quis fiat subditus Episcopi post latam ab eo sententiam excomm. v. g. in eos qui non manifestant aliquod furtum, non ligabitur illà etsi ipse sciat; quia non erat subditus cùm ferretur. Auila & alij 2. *ibid.* ref. 36.

5 Excommunicatus non potest alium excommunicare nisi sit toleratus, neque Episcopi Inquisitores, neque hi illos. Megal. *ibid.* ref. 50. 135. & 51.

6 Integra communitas non potest per vnicam sententiam excommunicari ab homine, sed à iure potest. Hurtad. & alij 2. *ibid.* ref. 38.

7 Excommunicatio debet necessariò ferri scripto, non quidem vt valida sit, sed vt licita, & aliter facientes incurrunt suspensionem. Prælati tamen Regulares quando excommunicant per sententiam particularem ad hoc non tenentur ex priuilegio Leonis X. aliud est quando id faciunt per modum statuti. Villalobos. *ibid.* ref. 73.

8 Excommunicatio lata ex vi, aut metu, valida est sicut omnia alia per metum facta,

facta, nisi iure impediatur. Suarez & alij 4. *ibid.* ref. 69.

9 Excomm. ferenda, est signum obligationis sub peccato mortali, nisi ad terrorem posita sit, ut fieri solet: (Sanchez) suspensio autem, interdictum, & irregularitas pœnalis, si absolutè non ferantur, sed ferendæ sint, non sunt signum obligationis sub mortali. Castrop. & alij 5. p. 3. tr. 6. ref. 76. & part. 5. tr. 9. ref. 21.

10 Paruitas materiæ excusat interdum ab excomm. ut si quis transiens paucis alloquatur Monialem: sicut excusat à reservatione casus, ut si quis exiguum quid furatus sit in Ecclesiâ. Graff. & Finell. p. 3. tr. 5. ref. 69.

11 Excommunicatio lata secundum allegata & probata, sed ex causâ tamen falsâ obligat in publico ad vitandum scandalum, non in occulto. (et si etiam hoc probabile sit ex eo quòd iudex iustè procedat.) neque tunc incurruntur pœnæ excomm. etiam quoad effectus externos inhabilitatis ad beneficia, &c. Suar. & alij. Quòd si tantùm probabiliter iudicetur iniusta, incurruntur etiam omnes pœnæ, modò iudex etiam ex sententiâ probabili illam ferat. Vasq. &

& alij 2. p. 5. tr. 9. ref. 27. 28. 29. & 72.

12 Non incurritur excomm. propter opus quod exterius solum est veniale, etsi interiùs sit mortale. Portel & alij 3. Imò nec suspensio, nec interdictum probabiliter possunt validè ferri ob solum veniale. Suarez & alij 3. Excommunicatio tamen lata contra aliquos quorum singuli parvam solum quantitatem furati sunt, valida est. *ibi. ref. 41. 47. & 54.*

13 Appellatio à sententiâ excomm. suspendit eius effectum. Hurtad. & alij 11 *ibid. ref. 30.*

14 Sacerdotes priuatim in domibus suis audientes lectorem iuris ciuilib, vel medicinæ non incidunt in excomm. (Barbos & alij 5.) neque si studeant legibus in scholis publicis, quatenus illud facit ad notitiam iuris canonici. (Santarel. & alij 2.) sed hoc intelligendum in foro interno p. 3. tr. 5. ref. 27.

15 Qui narrat consilia regis v. g. Catholici alicui Turcarum, non incidit probabiliter in excomm Bullæ Cœnæ; quia id non exprimitur. Suarez; neque qui arma deferunt ad hæreticos; quia hi non sunt inimici nominis Christiani. Hurtad p. 5. tr. 13. ref. 13. & 14.

16 Qui eadem actione quæ tota simul

Q

fit,

fit, v.g. explosione bombardæ occidit duos, non incurrit duas excomm. sine nec committit duo peccata. Suarez & Cornejo. Qui verò plures Clericos percuteret successivè, in tot censuras incurreret quot sunt Clerici. Bonacin. & alij p. 5. tr. 9. ref. 59 & 60.

17 Nemo tenetur vitare eum qui percussit Clericum publicè, & notoriè, nisi percussio sit eiusmodi, ut nullo modo celari, aut excusari possit, quod vix potest constare ante sententiam iudicis. Couarru. & alij 2. p. 3. tr. 5. ref. 14.

18 Percutiens Clericum qui non habet beneficium, neque requisita Concilij Tridentini, incurrit in excommunicationem, quia hic Clericus amittit privilegium fori, non autem Canonis. Molina & alij 2. quamvis incurrere negent Suar. & alij 3. *ibid.* ref. 82.

19 Clericum seipsum voluntariè percutientem incurrere excomm. Canonis: *si quis suadente &c.* negant quidam (Turrian. & Barhof.) quòd Canon ille clarè loqui videatur de personâ distinctâ. Sed plerique contrarium affirmant. Suarez & alij 43. *ibid.* ref. 81.

20 Ut excommunicatus sit vitandus non est satis quòd sit condemnatus de

crimine, cui certò constat annexam esse excomm. sed debet expressè denunciari excommunicatus. Sanch. & alij 2. p. 5. tr. 9. res. 62. & tr. 14. res. 97.

21 In communicatione cum excommunicato est veniale ex paruitate materiae si exigua pars Missae v. g. vsque ad euangelium cum illo audiatur. Auila. p. 5. tr. 5. res. 21. Item si priuatim cum eo recitentur horæ. Suarez & alij 9. Item si in horis ipse dicat *Dominus vobiscum*; vnde neque per hoc fit irregularis. Layman & alij 4. imò ab omni peccato id excusant Auila & Hurtad. sed hoc est contra cõmunem. p. 5. tr. 9. res. 89. & 93.

22 Cum nominatim excommunicato, vel denũciato communicare in humanis & ciuilibus, non est nisi veniale. Suar. & alij 11. et si frequentissimè id fieret. Auila & alij 3. Excipe nisi hoc esset specialiter prohibitum. *ibid.* res. 2.

23 Cum excommunicato patre potest filius communicare etiam emancipatus, vel adoptiuus, vel illegitimus; imò & nepotes, & pronepotes, vel in eodem gradu affines (Hurtad. & alij) & cum filio pater, cum marito vxor, vel cum vxore maritus, nisi factum esset diuortium; (Suarez & alij) item seruus

cum domino, quamuis coniugium, vel seruitus tantum cœpissent post excommunicationem. (Coninc & alij 2.) Item serui, vel filij cum alio seruo, vel filio. (Turrian. & alij) imò & dominus cum seruo. Non tamen sponsi de futuro cum sponsa (Sanch. & alij 2.) nec Religiosi cum Prælato, nisi quoad eam communicationem quæ ab habitantibus in eâdem familiâ vitari non potest. Quòd si essent tolerati, possent Religiosi eis obedire, sed non tenerentur. Suarez & alij 4. *ibid.* ref. 118. 119. 120. 122. 123. 124. 125. 126. & 127.

24 Licita est communicatio cum tolerati ac si non essent excommunicati: resalutari autem potest etiam non toleratus. imò salutatio quæ prohibetur intelligitur de solâ verbali, non de eâ quæ fit per signa reuerentiæ, v.g. aperiendo caput. Sayr. & alij. *ibid.* ref. 117. & 116.

25 Excommunicatus validè recipit quæuis sacramenta, etiam pœnitentiam, si non peccet eò quòd scienter sic sacramentum suscipiat. Suarez & alij 6. quod verum est quamuis excommunicatio sit reseruata, aut quamuis Confessarius sciens peccata habere an-

nexam

nexam excomm. tamen ex malitiâ
pœnitentem absoluat. Coninc & alij 6.
p.3.tr.4.ref.78.p.5.tr.9.ref.82.

26 Excommunicatus non peccat con-
tra præceptum Ecclesiæ non audiendo
Missam, etsi negligens sit in procurandâ
absolutione: quia illud præceptum non
obligat ad tam remotam dispositionē,
sicut obligat præceptum confessionis,
& communionis annuę. Suarez & alij 6. Quòd si autem intersit Missæ, vel
diuinis officiis non incurrit aliquam
pœnam, sed illum admittentes incur-
runt excomm. minorem. *part.4.tr.4.
ref.57.p.5.tr.9.ref.88. & 95.*

27 Excommunicatus potest ingredi
Ecclesiam, & ibi orare, etsi alij fideles
priuatim ibi orent; quia per hoc nō fit
communis oratio (Nauar. & alij.) Imò
etiam dum fiunt diuina officia, modò
solùm ingrediatur vt transeat, non au-
tem vt illis intersit; quia sic non dicitur
communicare in diuinis, etiam si trans-
eundo flectat, & priuatâ oratione
oret. Caietan. & alij. *p.5.tr.9.ref.89.*

28 Excomm. toleratus potest ministra-
re Missæ, si alius desit, & sit grauis cau-
sa celebrandi: nulla tamen Sacramenta
licitè administrat, nisi propria, vel pro-

ximi necessitas excuset. (Præpos. & alij)
 Contrahentes tamen matrimonium
 non peccant peculiariter ut ministri,
 quia illa prohibitio ministrandi sacra-
 menta spectat tantum ad Clericos.
 Præpos. *ibid.* ref. 83. & 85.

29 Pro excomm. toleratis licet publice
 orare, & sacrificium offerre. Henric. &
 alij 4. Imò probabiliter etiam pro non
 toleratis, si per contritionem iustifi-
 centur ante absolutionem (Henric. &
 alij 5.) pro his tamen nõ potest offerri
 sacrificium Missæ. Vasq. & alij 3. quam-
 vis contrarium probabile sit. Faber. &
 multò certius potest quis priuatas ora-
 tiones pro iis offerre, etiam orãdo pro
 ipsis in *Memento* tempore Missæ. Filiuc.
 & alij 3. *ibid.* ref. 74. 75. 76. & 77.

30 Excommunicatus non-toleratus
 inualidè absoluit etiam à venialibus.
 Auila & alij 2. sed cõtrarium est proba-
 bile. Vasq. Item si ingrediatur ecclesiam
 tenetur Sacerdos Missam inchoatam
 omittere, ante canonem inceptum, imò
 & ante consecrationem, etsi contra-
 rium sit probabile. Suar. Non est tamè
 necessariò vitandus in alio loco vbi de-
 lictum est occultum. Præpos. & alij. sed
 non impeditur à suo debitore exigere

debitum, & hic tenetur soluere. Less. & alij 2. *ibid.* ref. 84. 92. 134. & 130.

31 Excommunicatus non potest esse actor in iudicio, potest tamen respondere per seipsum, nec procuratore opus est (Coninc & Præpos.) Nec potest esse tabellio, & acta essent inualida, nisi ex consensu partium admitteretur, tunc enim valerent in foro conscientiae. (Suarez) nec potest esse testis, si tamen admittatur, erit validum testimonium, (Henriq.) neque esse procurator, aut advocatus, nisi quando est toleratus, & inducitur ab aliis. (Hurtad. & Villalob.) neque tutor, aut curator, sed contractus ab eo initi valent. Neque potest licite testari, valide tamen id facit etiam cum excommunicatum instituit heredem. Suar. Contractus omnes ab illo facti validi sunt, nisi fiant ab eo ut à personâ publicâ, ratione muneris, vel beneficij, tunc enim spectant ad iurisdictionem. *ibid.* ref. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 129. & 128.

Vide *Absolutio ab excomm.*

Excommunicatio minor.

EXcommunicatio minor potest ob solum peccatum veniale ferri à iure, non tamen ab homine; quia hæc est

Q 4 grauis

gravis poena. Hurtadus *p. 5. tr. 9. ref. 11.*
 2 Qui ministrat sacramenta cum
 comm. minori ne venialiter quidem
 peccat ; quia tantum priuatur passim
 sacramentorum participatione. Suarez
 & alij. *ibid. ref. 3. & 45. & p. 3. tr. 4. ref. 56.*
 3 Absoluere ab illâ potest quivis sim-
 plex sacerdos quando non est con-
 tracta per peccatum mortale, imò pos-
 se etiam quamvis esset per peccatum
 mortale, non est omnino à ratione re-
 alienum. Hurtad. & alij. *p. 5. tr. 9. ref. 3.*

Extrema unctio.

- 1 **R**enouandum est quotannis oleum
 infirmorum, & vetus combu-
 rendum in Ecclesiâ, vel in piscinam
 iniiciendum: si tamen nullum adsit o-
 leum nisi vetus, potest eo inungi mor-
 ribundus. Layman. *p. 3. tra. 4. ref. 176. &*
p. 5. tr. 3. ref. 90.
- 2 Formam indicatiuam in hoc Sacra-
 mento sufficere, alij aiunt. (Becan. &
 alij 2.) alij negant. (Coninc & alij 3.)
 ut ut sit, hæc videtur sufficere: *Vngō tibi*
oleo Sancto, & Deus tibi remittat quid-
quid peccasti, &c. Suarez & alij 2. *p. 3.*
tr. 4. ref. 175.
- 3 Si Sacerdos omitteret illa verba
 (per